

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG

VÕ THỊ BẢY

NGHỆ THUẬT TRUYỆN KINH DI
CỦA THẾ LŨ

Chuyên ngành : Văn học Việt Nam
Mã số : 60.22.34

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ
KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN

Đà Nẵng - Năm 2011

Công trình được hoàn thành tại
ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG

Người hướng dẫn khoa học: : **PGS. TS. NGUYỄN PHONG NAM**

Phản biện 1: **PGS.TS. NGUYỄN THỊ BÌNH**

Phản biện 2: **TS. HÀ NGỌC HÒA**

Luận văn được bảo vệ trước Hội đồng chấm Luận văn thạc sĩ Khoa học Xã hội và Nhân văn họp tại Đại học Đà Nẵng vào ngày 12 tháng 11 năm 2011.

* Có thể tìm hiểu luận văn tại:

- Trung tâm Thông tin - Học liệu, Đại học Đà Nẵng
- Thư viện trường Đại học Sư phạm, Đại học Đà Nẵng.

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Trong buổi đầu của nền văn học quốc ngữ Việt Nam, Thế Lữ được mệnh danh là người “khởi điểm của những khởi điểm” (Đỗ Lai Thúy). Tên tuổi của ông gắn liền với tiến trình hiện đại hoá của văn học Việt Nam nửa đầu thế kỉ XX. Ông không chỉ là người mở đầu cho phong trào Thơ mới, mà còn là một trong số những nhà văn góp phần hiện đại hoá truyện truyền kỳ, mở đầu truyện kinh dị huyền tưởng hiện đại và cũng là một trong những người đặt nền móng cho thể loại truyện trinh thám Việt Nam. Ở những lĩnh vực văn chương này, ông luôn bộc lộ đầy đủ cốt cách của người đi “tiên phong” với những thể nghiệm mới mẻ trên cả bình diện nội dung lẫn nghệ thuật. Ngoài ra, Thế Lữ còn là một nhà báo, một cây bút phê bình văn học xuất sắc của Tự lực văn đoàn. Đặc biệt ở lĩnh vực sân khấu, ông còn được mệnh danh là người khai phá nền kịch nói Việt Nam, góp phần to lớn trong việc xây dựng nền kịch nói từ buổi đầu phôi thai đến những đỉnh cao của nó.

Nghệ thuật truyện kinh dị của Thế Lữ là đề tài hướng tới việc khám phá những đặc sắc về nghệ thuật của Thế Lữ qua một mảng sáng tác rất tiêu biểu nhưng ít được chú ý nghiên cứu hơn so với lĩnh vực thơ ca đồ sộ của ông.

Truyện kinh dị là một kiểu truyện tiếp nối truyền thống truyện truyền kỳ của Việt Nam thời trung đại. Nó xuất hiện ở giai đoạn đầu thế kỷ XX, đây là giai đoạn chuyển tiếp, mở đầu và phát triển các thể loại và thể tài văn học. Những tác giả trong giai đoạn này thường dùng phương pháp mô phỏng truyện truyền kỳ, truyện dân gian trong sáng tác của mình. Trong khi đó Thế Lữ đã tạo nên một sự chuyển

đổi quan trọng; tạo ra một mạch truyện hẳn hoi. Và đây cũng là một mảng văn xuôi đặc sắc cả về thi pháp, bút pháp, nội dung và tư tưởng của Thế Lữ.

Việc nghiên cứu nghệ thuật truyện kinh dị của Thế Lữ góp phần hiểu rõ hơn về con người và phong cách văn xuôi Thế Lữ, thấy được những giá trị văn chương và đóng góp đáng quý của Thế Lữ vào nền văn xuôi hiện đại.

2. Lịch sử vấn đề

Là một nghệ sĩ tiên phong của nền văn học lãng mạn, sáng tác của Thế Lữ được các nhà nghiên cứu văn học rất quan tâm. Tuy vậy, ý kiến đánh giá về văn nghiệp của Thế Lữ ở mỗi giai đoạn lịch sử có sự khác nhau.

Trước cách mạng tháng Tám đến năm 1980, các nhà nghiên cứu phần lớn chú trọng đến lĩnh vực thơ ca của Thế Lữ. Ở lĩnh vực này, Thế Lữ được đánh giá là người có công đầu trong việc xây dựng nền Thơ mới. Tập *Mấy vần thơ* của Thế Lữ được đánh giá là một thi phẩm đặc sắc, ghi nhận đóng góp của Thế Lữ trong thi đàn Việt Nam hiện đại.

Lần lượt các cây bút viết văn, viết phê bình trong và ngoài nhóm Tự lực văn đoàn như Nhất Linh, Nguyễn Tường Bách, Nguyễn Nhược Pháp, Lê Tràng Kiều... đã đăng bài cổ vũ ngợi ca thơ Thế Lữ trên các báo *Phong hóa*, *Đời nay*... Họ đã lấy thơ Thế Lữ làm mẫu cho Thơ mới và nhận định: “những vần thơ của ông Thế Lữ đã tỏ ra rằng Thơ mới đã vượt ra những khuôn sáo chật hẹp của thi văn cũ mà đi vào một con đường khá rộng rãi tốt đẹp hơn nhiều” (Nguyễn Tường Bách, báo *Phong hoá*, số 97, 11/5/1937). Trên *Hà Nội báo*

(số 14 ngày 8/4/1936) Lê Tràng Kiều cho rằng hồn thơ, cảm hứng của Thế Lữ “dồi dào”. Đến bài *Thơ mới Thế Lữ* đăng ở *Hà Nội báo* (số 24, ngày 7/6/1937) khi so sánh bài *Tiếng sáo thiên thai* của Thế Lữ với đoạn Nguyễn Du tả tiếng đàn của nàng Kiều (*Truyện Kiều*), Lê Tràng Kiều nhận xét: “cái tài của Thế Lữ về một phương diện này quả không kém Nguyễn Du là mấy” [5, tr.230].

Chính vì lẽ đó Hoài Thanh đã tôn vinh Thế Lữ là “đệ nhất thi sĩ” và ngợi ca: “Độ ấy thơ mới vừa ra đời. Thế Lữ như vàng sao đột hiện ánh sáng chói khắp cả trời thơ Việt Nam [47, tr. 56].

Năm 1942 trong cuốn *Nhà văn hiện đại*, Vũ Ngọc Phan nhận định về thơ Thế Lữ: “Ông là một thi sĩ có công đầu trong việc xây dựng nền Thơ mới”; “Thế Lữ mới chính là người làm cho người ta tin cậy ở tương lai của thơ mới”.

Đến những giai đoạn sau này, tên tuổi của Thế Lữ càng được giới nghiên cứu quan tâm nhiều hơn. Tiêu biểu là Nguyễn Tấn Long trong *Việt Nam thi nhân tiền chiến* đã có lời nhận định: “Thế Lữ đặt cho Thơ mới một nền móng vững chắc, ông gây được niềm tin mãnh liệt trong lòng khách yêu thơ”.

Năm 1974, trên *Tạp chí văn học* (Sài Gòn, tháng 10 - 1974), trong bài viết *Đợt sóng mới của làng thơ Việt Nam: Thế Lữ*, Uyên Thao đã nhất trí với ý kiến của Giáo sư Dương Quảng Hàm: “Thế Lữ là một trong những nhà thơ mới tiên phong”.

Từ sau 1980 đến nay, đã có hàng loạt các bài nghiên cứu, các chuyên luận về Thế Lữ như Hà Minh Đức, Nguyễn Hoàng Khung, Phan Cự Đệ, Vũ Ngọc Phan... Họ đều nhận định đóng góp của Thế

Lữ vào việc hiện đại hoá thơ ca Việt Nam, người mở đầu của phong trào Thơ mới.

Không chỉ là nhà thơ chân tài, đặt nền móng vững vàng cho thơ mới, Thế Lữ còn là một nhà văn có tài, người mở đầu cho một số thể loại văn xuôi nghệ thuật như truyện trinh thám, truyện kinh dị, truyện đường rừng. Những trang văn xuôi đặc sắc của Thế Lữ đã thực sự là những đóng góp quý vào văn xuôi Việt Nam trước cách mạng. Tuy nhiên, hoạt động nghiên cứu về văn nghiệp của Thế Lữ ở lĩnh vực văn xuôi chưa được nghiên cứu nhiều, nhất là ở loại truyện kinh dị. Từ trước Cách mạng tháng Tám, đến năm 1980, văn xuôi nói chung, truyện kinh dị của Thế Lữ dường như bị lãng quên, nhiều tác phẩm bị thất lạc. Số bài viết đề cập đến truyện kinh dị của Thế Lữ rất ít ngoài hai bài viết của Vũ Ngọc Phan trong cuốn *Nhà văn hiện đại* (1942) và Phạm Thế Ngũ trong cuốn *Việt Nam văn học sử giản ước tân biên*, tập 3 (1965). Ở hai bài viết này, Vũ Ngọc Phan và Phạm Thế Ngũ đã nghiên cứu và nhìn nhận giá trị sáng tác của Thế Lữ ở lĩnh vực văn xuôi nghệ thuật, đồng thời họ đều thừa nhận biệt tài của Thế Lữ ở loại truyện kinh dị.

Đặc biệt, những sáng tác của Thế Lữ gắn với tiến trình hiện đại hoá văn học Việt Nam đầu thế kỷ XX, đồng thời mang những cách tân đổi mới về nghệ thuật. Chính vì vậy, từ những năm 1980 đến nay văn xuôi của Thế Lữ nói chung, truyện kinh dị của Thế Lữ nói riêng được nhiều nhà nghiên cứu quan tâm hơn giai đoạn trước. Tuy nhiên, những bài viết này chủ yếu tập trung dưới dạng: giới thiệu tiểu sử tác giả và tác phẩm, những lời tựa hoặc những nhận xét về một số tác phẩm tiêu biểu của Thế Lữ hay một vài mối quan hệ đồng nghiệp và đời tư của nhà văn. Hầu hết các bài viết này đều dừng lại ở mức độ

nêu vấn đề hoặc đề cập đến một vài khía cạnh nghệ thuật trong những truyện kinh dị của Thế Lữ. Tiêu biểu là những bài viết của Lê Đình Ky, Tế Hanh, Hoài Việt, Nam Chi, Nguyễn Văn Dân, Phạm Đình Ân...

Năm 1991, trong cuốn *Thế Lữ, cuộc đời trong nghệ thuật*, tác giả Nam Chi có bài *Những đóng góp của Thế Lữ vào phong trào thơ mới*. Mặc dù bài viết đề cập đến đóng góp của Thế Lữ vào phong trào thơ mới, nhưng trong bài viết, tác giả còn đề cập đến tính luận lý và sự sáng sủa của câu văn Thế Lữ trong truyện kinh dị.

Cũng trong cuốn *Thế Lữ, cuộc đời và nghệ thuật*, tác giả Hoài Việt có bài *Thế Lữ như tôi biết*. Trong bài viết của mình, Hoài Việt đã đánh giá rất cao những truyện kinh dị của Thế Lữ so với truyện viết về đề tài đường rừng của các nhà văn khác cùng thời điểm như Lan Khai, Tchya - Đái Đức Tuấn. Ông cho rằng Thế Lữ là tay trên của những nhà văn này.

Tiếp đến, trên Tạp chí *Văn học* số 7 năm 1997, Phan Trọng Thường đăng bài *Thế Lữ nghệ sĩ hai lần tiên phong*. Tác giả phát biểu: “Với loại truyện ly kỳ rừng rợn, không biết ông có phải là tác giả đầu tiên hay không? Nhưng với *Vàng và máu* (1934), ông có thể được coi là tác giả đạt đến đỉnh cao của thể loại truyện này”. Cũng trong bài viết này Phan Trọng Thường khẳng định thêm công lao to lớn của Thế Lữ trong việc mở ra khuynh hướng mới cho văn chương nhóm Tự lực văn đoàn.

Năm 2003 trên Tạp chí *Văn học* số 8, Phạm Đình Ân có bài viết “Thế Lữ trong tự lực văn đoàn”. Trong bài viết này, bên cạnh việc khẳng định vị trí, vai trò và đóng góp của Thế Lữ với nhóm Tự

lực văn đoàn, tác giả còn chỉ ra văn xuôi Thế Lữ có một vẻ đẹp riêng, hấp dẫn, đặc biệt là những truyện kinh dị, ma quái.

Năm 2005, Phạm Đình Ân cho ra đời cuốn *Thế Lữ - tác gia và tác phẩm*. Đây là một công trình nghiên cứu mang tính tổng hợp. Cuốn sách đã tập hợp toàn bộ sự nghiệp sáng tác và những bài nghiên cứu có giá trị về tác gia Thế Lữ.

Ngoài những bài nghiên cứu nói trên đã có một số luận văn thạc sĩ nghiên cứu về thơ Thế Lữ, về sự đóng góp của Thế Lữ trong công cuộc hiện đại hoá văn học...

Như vậy, nhìn chung trong nhiều năm qua, truyện kinh dị của Thế Lữ đã được nhiều nhà nghiên cứu quan tâm và đã có khá nhiều bài viết với những khía cạnh khác nhau. Có bài điếm qua nội dung tư tưởng, nghệ thuật của một số truyện huyền tưởng, kinh dị của Thế Lữ, có bài khẳng định những đóng góp mới mẻ của Thế Lữ đối với nhóm Tự lực văn đoàn ở loại truyện kinh dị, có bài đề cập đến một vài khía cạnh nổi bật trong truyện kinh dị của Thế Lữ. Nhìn chung, các bài viết chỉ mới dừng lại ở đôi nét khái quát về truyện kinh dị của Thế Lữ ở một vài phương diện về nội dung và nghệ thuật, nhưng họ chưa đi sâu vào nghiên cứu một cách cụ thể nghệ thuật viết truyện kinh dị của Thế Lữ trên nhiều bình diện một cách hệ thống. Bởi vậy ở luận văn này, chúng tôi dựa trên ý kiến đánh giá của những người đi trước, cùng những gợi ý tham khảo của họ về truyện kinh dị của Thế Lữ, ngõ hầu nhìn nhận rõ hơn những điểm sáng mới trong nghệ thuật viết truyện của nhà văn tài ba này.

3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu

Tìm hiểu về “Nghệ thuật truyện kinh dị của Thế Lữ”, chúng tôi sẽ đề cập đến những vấn đề thuộc về phương diện nghệ thuật như: nghệ thuật xây dựng cốt truyện, nghệ thuật xây dựng nhân vật và đặc sắc ngôn từ nghệ thuật.

Các tác phẩm chính được chúng tôi khảo sát bao gồm 14 tác phẩm trong các tập truyện: *Vàng và máu* (1934), *Bên đường Thiên Lô* (1936), *Ba hồi kinh dị* (1940), *Trại Bỏ Tù Linh* (1941).

4. Phương pháp nghiên cứu

Trong quá trình nghiên cứu đề tài luận văn này, chúng tôi đã sử dụng phối hợp một số phương pháp để lý giải vấn đề. Trong đó có các phương pháp chủ yếu sau:

- Phương pháp cấu trúc - hệ thống: phương pháp này giúp người nghiên cứu tìm hiểu những đặc trưng về cấu trúc, cốt truyện, nghệ thuật ngôn từ trong truyện kinh dị của Thế Lữ.

- Phương pháp phân tích, tổng hợp: nhằm đi sâu vào phân tích những nét nổi bật về nghệ thuật viết truyện của Thế Lữ. Từ đó đưa ra những kết luận chung về nghệ thuật truyện kinh dị của Thế Lữ.

- Phương pháp so sánh: nhằm tìm ra sự kế thừa, tiếp biến, sáng tạo của Thế Lữ ở truyện truyền kỳ truyền thống. Đồng thời tìm hiểu những nét riêng, độc đáo về nghệ thuật viết truyện kinh dị của Thế Lữ so với những nhà văn cùng thời, qua đó thấy được những nét mới trong nghệ thuật truyện kinh dị của Thế Lữ.

5. Bố cục luận văn

Ngoài phần mở đầu, kết luận và thư mục tài liệu tham khảo, phần nội dung của luận văn gồm ba chương.

Chương 1. Thế Lữ - Người mở đầu mạch *truyện kinh dị* Việt Nam. Trong chương này, chúng tôi tập trung làm rõ các nội dung như: Chân dung nhà văn Thế Lữ; Thế Lữ và thể tài *phỏng truyện kỳ*, *truyện kinh dị* hiện đại Việt Nam.

Chương 2. Nghệ thuật dựng *truyện kinh dị* Thế Lữ. Chương này, chúng tôi tìm hiểu đặc điểm cốt truyện, đặc trưng bối cảnh; Nghệ thuật xây dựng nhân vật trong *truyện kinh dị* của Thế Lữ

Chương 3. Đặc sắc ngôn từ nghệ thuật *truyện kinh dị* của Thế Lữ. Trong chương này, chúng tôi tập trung làm rõ hai nội dung chính: cách tổ chức văn bản nghệ thuật và những đặc sắc về lối kể chuyện ma quái của Thế Lữ.

Chương 1

THẾ LŨ - NGƯỜI MỞ ĐẦU MẠCH *TRUYỆN KINH DỊ*

HIỆN ĐẠI VIỆT NAM

Sự quái đản, rùng rợn, kinh dị là một mảng đề tài phong phú, hấp dẫn đã từng được phản ánh trong văn học Việt Nam thời trung đại với những tác giả nổi tiếng như Lê Thánh Tông (*Thánh Tông di thảo*) và Nguyễn Dữ (*Truyện kỳ mạn lục*)... Nhưng sang thời kỳ văn học Việt Nam hiện đại, đặc biệt là giai đoạn trước 1930, các nhà văn viết về sự quái đản rùng rợn không nhiều. Vì thế, sự xuất hiện những truyện *kinh dị*, *phóng truyện kỳ* của Thế Lữ trong giai đoạn văn học 1930 - 1945 đã đánh dấu sự trở lại, bước tiến mới của thể loại truyện này so với giai đoạn trước, giai đoạn của những truyện truyền kỳ.

Là nhà văn lãng mạn, Thế Lữ đã tìm đến với thể giới kinh dị để thỏa mãn trí tưởng tượng của mình. Song ở địa hạt này, ông cũng có những đóng góp mới mẻ bằng cách mô phỏng truyện truyền kỳ để làm ra một mạch truyện hản hoi - *truyện kinh dị*, *huyền tưởng* hiện đại, góp phần làm phong phú, đa dạng hóa văn xuôi hiện đại Việt Nam.

1.1. Phác thảo chân dung nhà văn Thế Lữ

1.1.1. Tiểu sử

Thế Lữ tên thật là Nguyễn Thứ Lễ, bút hiệu Lê Ta, sinh ngày 06 tháng 10 năm 1907 tại ấp Thái Hòa - Hà Nội trong một gia đình viên chức nhỏ. Thuở nhỏ ở Lạng Sơn, sau đó về Hải Phòng học Sơ học và Thành chung. Năm 1929 học xong năm thứ ba bậc Thành chung thì về Hà Nội thi đỗ dự thính vào trường Cao đẳng Mỹ thuật

Đông Dương, học được một năm thì bỏ. Khi còn ở tuổi mười tám, đôi mươi, sống ở Hải Phòng, Thế Lữ đã viết truyện, làm thơ. Ông sắm vai kịch nói từ năm 1928.

Năm 1932 ông được mời làm báo Phong hóa, sau đó gia nhập Tự lực văn đoàn, là người sáng lập văn phái này. Khi viết báo, Thế Lữ được coi như một tác giả phê bình văn học, một cây bút có lối viết sắc sảo, tinh tế.

Sau năm 1945, Thế Lữ lại tiếp tục sự nghiệp làm báo. Ông là ủy viên Ban Biên tập tạp chí *Văn nghệ* xuất bản hàng tháng tại Việt Bắc - tạp chí tiền thân của tuần báo *Văn nghệ* hiện nay.

Thế Lữ còn là một dịch giả. Cũng như làm báo, viết phê bình văn học, ông dịch báo, dịch sách không phải vì muốn trở thành một dịch giả chuyên nghiệp mà chỉ coi đó là công việc phụ trợ cho sự nghiệp sáng tác mà thôi.

Năm 1948, tại Đại hội thành lập hội văn nghệ Việt Nam, Thế Lữ được bầu làm Ủy viên thường vụ Ban chấp hành. Ông là trưởng đoàn sân khấu Việt Nam trong hai năm 1948 - 1949.

Năm 1955, ông là trưởng ban Nghiên cứu nghệ thuật sân khấu Việt Nam và cũng là trưởng đoàn Đoàn Văn công nhân dân Trung ương.

Năm 1962, tại Đại hội Văn nghệ toàn quốc, Thế Lữ được bầu làm ủy viên thường vụ Ban Chấp hành.

Ngày 3 tháng 6 năm 1989 Thế Lữ qua đời tại thành phố Hồ Chí Minh.

Năm 2001, Thế Lữ được Nhà nước tặng giải thưởng Hồ Chí Minh về văn học nghệ thuật.

1.1.2. Thế Lữ - “kiến tượng” của phong trào Thơ mới

Thế Lữ được biết đến trước tiên là một nhà thơ danh tiếng, có công lớn cùng Lưu Trọng Lư và một số tác giả khác mở đầu phong trào Thơ mới.

Thơ Thế Lữ có sự cách tân về nội dung và hình thức nghệ thuật. Thế Lữ có công lao mở đường, khơi nguồn, trong thời điểm Thơ mới đấu tranh với thơ cũ để giành thắng lợi. Đồng thời ta còn nhận ra giữa thơ và văn Thế Lữ có mối liên hệ sâu sắc. Chính niềm khao khát đến với một thế giới nghệ thuật mới, một chân trời mới để thỏa mãn cảm xúc, một thế giới nghệ thuật riêng cho sự vẫy vùng cảm xúc, tâm tư... để thỏa mãn tâm hồn là nền tảng cho trí tưởng tượng phóng khoáng kỳ lạ của Thế Lữ trong thế giới kinh dị.

1.1.3. Thế Lữ - Một cây bút văn xuôi độc đáo

Về văn xuôi nghệ thuật, Thế Lữ cũng có những đóng góp đáng kể ở thể loại truyện trinh thám, truyện huyền tưởng, kinh dị như là mở đầu một thể tài mới, một cách viết mới.

Những truyện trinh thám, truyện đường rừng của Thế Lữ từ *Vàng và máu* (1934), *Bên đường Thiên lôi* (1936), *Lê Phong phóng viên* (1937), *Mai Hương và Lê Phong* (1937)... đến *Đòn hẹn* (1939), *Gói thuốc lá* (1940), *Trại Bỏ Tàng Linh* (1941)... là những tác phẩm có giá trị về nội dung và nghệ thuật. Nó đã đáp ứng được nhu cầu về thị hiếu bạn đọc. Và được độc giả đương thời hào hứng đón đọc, nhắc đến như một nhân tố quan trọng góp phần làm nên diện mạo riêng trong sự nghiệp thơ văn Thế Lữ.

1.1.4. *Thế Lữ - nhà văn nghệ đa tài*

Ngay từ khi gia nhập Tự lực văn đoàn, Thế Lữ đã quan tâm đến kịch nói trong khi ông vẫn làm thơ, viết truyện, viết báo, làm tốt công việc của một người biên tập. Thế Lữ tham gia ban kịch Tinh hoa của Đoàn Phú Tứ, sau đó lập riêng ban kịch Thế Lữ.

Ngoài vai trò người tổ chức, chỉ đạo kịch đoàn, Thế Lữ còn tham gia kịch đoàn sắm vai, viết kịch bản. Thế Lữ là đạo diễn và đồng đạo diễn khoảng năm mươi vở kịch. Thế Lữ không phải là người khai sinh kịch thơ nhưng vì là nhà thơ có tài và có nhiều kinh nghiệm về nghệ thuật biểu diễn kịch nói, cho nên kịch thơ của ông cũng đạt được sự thuần thục nhất định về thể loại.

1.2. Thế Lữ và thể tài *phóng truyện kỳ*, *truyện kinh dị hiện đại Việt Nam*

Bên cạnh Thế Lữ của “*Cây bút muôn màu*”, “*Cây đàn muôn điệu*”, ông còn là một tiểu thuyết gia có biệt tài với thể loại truyện rùng rợn, ghê sợ. Sự xuất hiện những truyện rùng rợn, ly kỳ như *Vàng và máu* (1934), *Một đêm trắng* (1934), *Hai lần chết* (1936), *Trại Bò Tùng Linh* (1941)... của Thế Lữ đã đánh dấu sự trở lại, bước tiến mới của thể loại truyện này.

1.2.1. *Thể tài “phóng truyện kỳ”, “kinh dị” Việt Nam*

Trào lưu Văn học lãng mạn Việt Nam có nhiều khuynh hướng viết khác nhau, trong đó có một khuynh hướng viết về truyện kinh dị, ma quỷ, đùng rùng như Nguyễn Tuân (*Yêu Ngôn*), Tchya - Đái Đức Tuấn (*Ai hát giữa rừng khuya, Thần Hồ*), Lan Khai (*Ma thường luông, Người lạ*)... Và đặc biệt phải kể đến những đóng góp của Thế Lữ vào loại truyện này với những tác phẩm xuất sắc trên. Điểm

chung của những nhà văn này khi đến với thế giới kinh dị là *phỏng truyện kỳ*. Ở sáng tác của họ luôn luôn có mô típ kỳ quái, hoang đường lồng trong một cốt truyện sinh hoạt thế sự hoặc đời tư, để đi vào khai thác những yếu tố kỳ dị, quái đản, rùng rợn nhằm gây cảm giác mạnh.

1.2.2. *Quá trình hình thành mạch truyện “kinh dị” của Thế Lữ*

Con đường đi đến với các yếu tố kinh dị trong truyện kinh dị của Thế Lữ có sự tiếp nối và kế thừa dòng truyện truyện kỳ, song ông đã có sự cách tân rất mới mẻ làm nên một thế giới riêng trong các thiên truyện của mình. Ngoài ra, Thế Lữ cũng đến với thế giới kinh dị bằng con đường riêng. Con đường đến với truyện kinh dị của Thế Lữ còn là do sự tác động không nhỏ của những ký ức thời thơ ấu khi nhà văn còn sống ở Lạng Sơn cũng như khi về sống ở Hải Phòng. Và Thế Lữ cũng tìm đến với thế giới hoang đường nhằm mục đích chính là để thoát ly, trốn chạy, quay lưng lại với cuộc sống bế tắc. Đó cũng là một nhu cầu tư tưởng chung của chủ nghĩa lãng mạn.

Như vậy, một trong những nguyên nhân dẫn đến các nhà văn lãng mạn nói chung và Thế Lữ nói riêng đến với thế giới kinh dị là xuất phát từ đặc điểm của văn học lãng mạn. Thế nhưng tư tưởng của mỗi nhà văn gửi gắm qua thế giới kinh dị là hoàn toàn khác nhau chính vì vậy đã có một sự khác biệt lớn ở truyện kinh dị của Thế Lữ với các nhà văn cùng thời. Mặc dù họ có điểm giống nhau là viết truyện bằng bút pháp hiện đại, trong truyện chứa nhiều yếu tố ly kỳ, rùng rợn nhưng cách giải thích về những yếu tố ly kỳ thì lại khác hẳn. Kết thúc truyện của Nguyễn Tuân, Tchya - Đái Đức Tuấn, phạm Cao Cung, Thanh Tịnh... chỉ dừng lại ở những yếu tố thần bí hoang

đường giống với các kết thúc trong truyện truyền kỳ. Ngược lại, Thế Lữ có sự lý giải khoa học, hợp lý đầy thuyết phục. Chính sự khác biệt này đã tạo nên phong cách riêng của Thế Lữ trong thể tài kinh dị huyền tưởng hiện đại. Đúng như nhận định của Tế Hanh “Có thể nói Thế Lữ là một người có nhiều tài năng và nhiều sáng tạo, ở nơi anh cái chất mở đường, đi tiên phong thật là rõ ràng, trong thơ, trong truyện, trong báo chí, trong sân khấu” [6, tr.108].

Tóm lại, với tất cả những thành tựu trên lĩnh vực thơ văn và nghệ thuật, Thế Lữ xứng đáng là nghệ sĩ tiên phong với nghĩa trọn vẹn nhất của hai chữ tiên phong. Ông say mê với những bước mở đường, đắm say cùng hoa trái đầu mùa. Bản tính ấy đã được giải thích qua các chặn đường văn nghiệp của Thế Lữ. Ông làm Thơ mới khi Thơ mới chưa có nền, viết truyện trinh thám, truyện quái dị khi thể loại này chưa có móng. Và khi nền móng của thơ ca, của truyện trinh thám ly kỳ đã vững thì Thế Lữ lại chuyển sang kịch nói - một thể loại chưa có truyền thống trong văn học nước ta. Riêng ở lĩnh vực văn xuôi, với thể tài kinh dị, huyền tưởng, Thế Lữ đã có những đóng góp quan trọng trong việc phỏng truyện truyền kỳ truyền thống để tạo ra mạch truyện kinh dị, huyền tưởng hiện đại. Đồng thời, qua thể giới kinh dị huyền tưởng của mình, Thế Lữ đã thể hiện những dấu ấn phong cách rất riêng, rất đặc sắc so với những tác giả cùng thời. Đúng như nhận định của Xuân Diệu: “Những truyện ngắn của Thế Lữ thường biệt lập ra một lối riêng, sáng tạo trong cái kỳ lạ, ít ai ngờ đến” [18, tr.126].

Chương 2

NGHỆ THUẬT DỰNG *TRUYỆN KINH DỊ* CỦA THẾ LỮ

Đến với thế giới kinh dị, Thế Lữ rất tài hoa trong nghệ thuật dựng truyện. Bằng cách khai thác những yếu tố rùng rợn, ly kỳ, ông đã tạo ra một cốt truyện *kinh dị, phỏng truyền kỳ* với nhiều sự kiện, tình tiết hấp dẫn. Đặc biệt, tác giả xây dựng được những kiểu nhân vật rất riêng, rất mới lạ trong văn chương đương thời.

2.1. Đặc điểm cốt truyện *truyện kinh dị* của Thế Lữ

Cốt truyện kinh dị của Thế Lữ được xây dựng bằng một quan niệm hiện đại (cốt truyện nghệ thuật). Tác giả đã phá bỏ lối kể chuyện theo trình tự thời gian một chiều, các tình tiết sự kiện đều có sự sắp xếp theo dụng ý của tác giả. Câu chuyện được mở đầu bằng cách nêu lên những điều rùng rợn ghê sợ từ thế giới tự nhiên và con người nhằm gây sự chú ý của người đọc về những điều kỳ quái, bí ẩn để truyền cảm giác rùng rợn ghê sợ, thôi thúc sự tò mò đối với người đọc.

Ở đây, có sự kết hợp của nhiều yếu tố như con người, sự kiện, hoàn cảnh góp phần làm nên thế giới kinh dị. Các sự kiện chính - phụ được thể hiện theo mạch logic phát triển của truyện. Cái cốt lõi của câu chuyện luôn được các sự kiện khác hỗ trợ, tạo nên một ấn tượng rất riêng trong nghệ thuật xây dựng cốt truyện (*Vàng và máu*)

Mặc dù Thế Lữ có sự kế thừa cốt truyện truyền thống là phỏng lại truyện truyền kỳ. Nhà văn chú trọng vào những yếu tố kỳ dị, huyền hoặc như yêu ma, hồ quỷ để tạo yếu tố ly kỳ cho câu chuyện, song Thế Lữ cũng có sự sáng tạo trong cách xây dựng cốt truyện của mình. Và đây cũng là điểm khác biệt cơ bản giữa cốt truyện kinh dị

của Thế Lữ với các tác giả cùng thời như, Kim Ba, Phạm Cao Cung, Thanh Tịnh... Sự khác biệt đó còn được thể hiện rất rõ qua những yếu tố sau:

* *Sự sắp xếp các sự kiện theo mạch logic*: Điểm khác biệt cơ bản của Thế Lữ so với tác giả khác trong nghệ thuật xây dựng cốt truyện là tác giả sắp xếp các sự kiện theo một mạch logic nhằm hé lộ dần điều bí mật, khám phá bí mật lý giải những điều quái dị ly kỳ.

* *Cốt truyện được xây dựng với nhiều tình tiết ly kỳ hấp dẫn*: Một trong những đặc điểm quan trọng góp phần làm nên nét đặc sắc trong nghệ thuật xây dựng cốt truyện của Thế Lữ là nhà văn xây dựng cốt truyện đơn giản nhưng chứa đựng nhiều tình tiết ly kỳ hấp dẫn. Tác giả đã đưa người đọc vào một loạt những thắc mắc. Những thắc mắc được đẩy tới đỉnh cao đòi hỏi một giải quyết và đó cũng là những lý giải về những điều kỳ quái, kinh dị.

* *Các sự kiện trong cốt truyện được đặt trong bối cảnh ma quái kinh dị*: Truyện kinh dị của Thế Lữ được xây dựng trong một bối cảnh thời gian và không gian đặc biệt. Thời gian và không gian diễn ra sự kiện thường là vào đêm khuya thanh vắng nơi rừng thiêng nước độc. Cách thể hiện thời gian, không gian của tác giả tạo thêm sự kỳ dị rùng rợn cho câu chuyện.

2.2. Nghệ thuật xây dựng nhân vật trong truyện kinh dị của Thế Lữ

2.2.1. Các kiểu môtip nhân vật

Môtip nhân vật là kiểu nhân vật, dạng nhân vật được sử dụng nhiều lần trong sáng tác văn học. Trong thế giới kinh dị của Thế Lữ, một kiểu nhân vật chiếm số đông là kiểu người “tài tử hiện đại”, thông minh, và đậm chất tư duy khoa học.

Qua việc khảo sát truyện kinh dị của Thế Lữ trong các tập truyện *Vàng và máu*, *Bên đường Thiên Lô*, *Trại Bồ Tùng Linh*, *Ba hồi kinh dị*, chúng tôi thấy trong tổng số 14 truyện thì có 10 truyện xuất hiện kiểu nhân vật “tài tử”, chiếm 71%. Họ xuất hiện dưới dạng nhà văn, nhà khoa học, nhà khảo cứu... Thế Lữ đã đưa ra những tìm tòi khám phá cho kiểu nhân vật này. Đó là hình ảnh những nhà trinh thám như viên quan châu Nga Lộc (*Vàng và máu*), người thiếu niên (*Dòng máu đứt quãng*), Ngô Đàm trong *Cái xác dưới người* và *Cái đầu lâu* .... Đây là kiểu nhân vật mới lạ với văn học Việt Nam ở giai đoạn này.

Nguồn gốc nảy sinh kiểu nhân vật “tài tử hiện đại” một phần xuất phát từ tư tưởng chung của Tự lực văn đoàn, chủ trương đưa ánh sáng khoa học vào văn chương đã tác động đến Thế Lữ. Mặt khác, Thế Lữ đã sớm tiếp xúc với văn chương duy lý phương Tây và những chuyện kinh dị của Etga Poe, ông đã sớm nhìn ra cái kinh dị, bí hiểm, kỳ lạ bằng nhãn quan khoa học. Chính vì vậy, ông đã xây dựng kiểu nhân vật “tài tử” để lồng vào đó tư tưởng của mình.

Nhìn chung kiểu nhân vật “tài tử hiện đại” trong truyện kinh dị của Thế Lữ mang bóng dáng của chính nhà văn. Thế Lữ đã xây dựng nên hình tượng nhân vật này để thể hiện niềm khao khát chinh phục, khám phá những điều mới mẻ kỳ dị, để giải phóng cái tôi tự do phóng khoáng, ưa khám phá, giàu tưởng tượng trong ông.

Bên cạnh kiểu nhân vật “tài tử hiện đại”, Thế Lữ còn thành công trong việc xây dựng kiểu nhân vật “mỹ nữ kỳ dị”. Trong truyện kinh dị của Thế Lữ, hình ảnh nhân vật mỹ nữ lặp lại nhiều lần. Phần lớn những người phụ nữ xuất hiện trong truyện kinh dị của Thế Lữ đều có những đặc điểm chung: Họ đều trẻ, đẹp một vẻ đẹp khác thường, sự xuất hiện

và hành động cũng rất bí ẩn. Chính họ góp phần làm tăng thêm sự rùng rợn cho tác phẩm, cái rùng rợn từ thế giới con người.

Nghiên cứu hình tượng nhân vật này sẽ giúp ta đánh giá đúng tư tưởng của nhà văn. Với Thế Lữ, đến với thế giới kinh dị, nhà văn tìm đến một cõi riêng “cõi âm”. Phiêu lưu trong cõi âm đầy những điều quái gỡ, rùng rợn ấy để tìm cho mình một thế giới nghệ thuật riêng, vượt thoát khỏi không gian ngột ngạt của cuộc sống đời thường. Chính vì vậy, trong thế giới kinh dị của mình, nhà văn chủ tâm đưa người đọc vào một không khí rùng rợn ly kỳ bằng cách xây dựng những hình tượng nhân vật nửa hư nửa thực nhằm tạo nên những màn sương khói mờ ảo bên trong những câu chuyện.

2.2.3. Một số thủ pháp xây dựng nhân vật

Đến với thế giới kinh dị, Thế Lữ chú tâm đưa người đọc vào không khí rùng rợn, ly kỳ. Sự rùng rợn, ly kỳ có thể tạo ra từ chính hành động bí ẩn lạ thường của nhân vật. Vì vậy, Thế Lữ thường chú ý miêu tả lời nói, cử chỉ và hành động của nhân vật. Phần lớn nhân vật trong truyện kinh dị của Thế Lữ là những người có hành động kỳ quái: Sự xuất hiện bất ngờ, cử chỉ khác thường.

Thế Lữ còn quan tâm đến việc khắc họa tâm lí nhân vật. Chẳng hạn tâm trạng ghê sợ của hai người đàn ông Thổ thuộc Châu Kao Lâm khi đến hang Văn Dú trong truyện *Vàng và máu*: “Hai người Thổ cùng nín tiếng, hai mắt mở lớn, người thì đưa nhìn tả, người thì liếc hữu, rồi lại trông vào cái lỗ hang đen tối âm thầm”...

Như vậy, có thể khẳng định Thế Lữ đã rất thành công ở nghệ thuật xây dựng nhân vật, đặc biệt là nghệ thuật khắc họa tâm trạng nhân vật. Với thủ pháp nghệ thuật này, Thế Lữ đã gieo vào lòng người đọc một sự rờn rợn, khàng khác.

Chương 3

ĐẶC SẮC NGÔN TỪ NGHỆ THUẬT TRUYỆN KINH DỊ CỦA THẾ LỮ

Ngôn từ trong văn học là một hiện tượng nghệ thuật do nghệ sĩ sáng tạo theo quy luật chung của nghệ thuật. Theo Trần Đình Sử: “Chức năng của ngôn từ nghệ thuật là sáng tạo ra thực tại nghệ thuật, sáng tạo ra khách thể thẩm mỹ, đồng thời sáng tạo ra các biểu tượng nghệ thuật để thỏa mãn nhu cầu giao tiếp nghệ thuật” [47, tr.210].

Ngôn từ nghệ thuật trong truyện kinh dị của Thế Lữ được thể hiện qua cách thức tổ chức văn bản trần thuật; lối kể chuyện, cách hành văn của tác giả.

3.1. Cách tổ chức văn bản trần thuật đầy sáng tạo

3.1.1. Tiêu đề truyện

Cách đặt tiêu đề truyện là một dụng ý nghệ thuật của nhà văn. Để tạo ấn tượng mạnh về những điều quái gở, ly kỳ tác giả đã đặt tiêu đề truyện với những ẩn ý sâu kín nhằm khơi gợi sự tò mò của người đọc. Đây cũng là nét độc đáo góp phần làm nên những điều bí ẩn trong thế giới kinh dị của Thế Lữ.

3.1.2. Cách mở đầu - kết thúc truyện

Một điểm đáng lưu ý trong cách tổ chức văn bản trần thuật truyện kinh dị của Thế Lữ là cách thức mở đầu và kết thúc truyện. Qua việc khảo sát 14 truyện ngắn trong bốn tập truyện kinh dị *Vàng và máu*, *Bên đường Thiên Lô*, *Ba hồi kinh dị*, *Trại Bò Tùng Linh* của Thế Lữ, chúng tôi thấy, phần lớn những truyện kinh dị của ông có lối

mở đầu và kết thúc truyện theo một mô típ chung: mở đầu truyện, tác giả thường đưa người đọc vào không khí rộn rạn, ly kỳ, huyền bí gây ấn tượng sâu sắc và lôi cuốn người đọc, nhưng đến phần kết truyện yếu tố kinh dị tan dần đi nhường chỗ cho sự thật.

3.1.3. Luân chuyển, đa dạng hóa điểm nhìn trần thuật

Trong thế giới kinh dị của Thế Lữ, chúng ta có thể thấy tác giả đã sử dụng luân phiên đa dạng hóa điểm nhìn trần thuật: khi là điểm nhìn của người kể chuyện ở ngôi thứ nhất (trực tiếp) mang tính chủ quan, khi là điểm nhìn của người kể chuyện ở ngôi thứ ba (gián tiếp) ẩn mình một cách khách quan, khi lại di chuyển điểm nhìn giữa người kể chuyện khách quan và chủ quan; lúc nhìn bên ngoài, lúc nhìn bên trong. Điều này được thể hiện rất rõ qua lối kể chuyện ở nhiều ngôi vị khác nhau: trực tiếp, gián tiếp, nhập vai.

Với cách kể chuyện theo một lối riêng, luân phiên đa dạng hóa điểm nhìn trần thuật, Thế Lữ như dẫn người đọc vào một thế giới ly kỳ và đầy huyền bí. Đây cũng là điểm khác nhau cơ bản giữa truyện kinh dị của Thế Lữ và truyện truyền kỳ truyền thống.

3.2. Lối kể chuyện ma quái đặc sắc

3.2.1. Giọng điệu kể chuyện

Là nhà văn hiện đại với xu hướng đem phương pháp khoa học thái Tây ứng dụng vào văn chương An Nam. Thế Lữ đã dùng giọng văn *trải nghiệm, đậm chất tư duy khoa học* vào lí giải những sự vật, hiện tượng kỳ bí. Trong *Vàng và máu*, chi tiết ông châu ngồi trong đêm khuya để nghiên cứu đưa ra những giả thuyết, phán đoán để giải mã những bí mật về hang Văn Dú được tác giả thể hiện bằng giọng văn đầy trải nghiệm và đậm chất tư duy khoa học.

Trong truyện kinh dị, Thế Lữ đã sử dụng *giọng kỳ bí*, tạo sự tò mò, thắc mắc, ớn lạnh trong cách kể, cách tả, cách cảm nhận sự vật, hiện tượng bằng nhãn quan kỳ ảo pha chút kinh dị. Đó là những tiếng “*nghiến răng ken két*” phát ra vào ban đêm từ phía cái đầu lâu để trên bàn giấy của anh Thao.

Ngoài ra, Thế Lữ còn dùng *giọng điệu trần thuật giàu kịch tính*. Tác giả đưa người đọc cùng nhân vật trong truyện đi hết thắc mắc này đến thắc mắc khác. Biết bao câu hỏi, biết bao sự hoang mang nghi ngờ đã đến với họ. Những bản thảo thắc mắc, những tình huống kịch tính được đẩy lên đỉnh cao rồi được giải quyết một cách thỏa đáng, bằng cách giải thích khoa học, hợp lý và logic của tác giả. Với giọng điệu trần thuật này, truyện kinh dị của Thế Lữ đã để lại ấn tượng sâu sắc trong lòng bạn đọc.

Để tạo sự tò mò, khơi gợi trí tưởng tượng, Thế Lữ còn sử dụng *giọng kể tỉ mỉ* từng chi tiết của cái kỳ dị khiến người đọc phải rùng mình.

Tóm lại, với một trí tưởng tượng phong phú, kết hợp giữa ảo và thực, Thế Lữ đã thành công trong việc tạo dựng không khí rờn rợn ly kỳ cho các truyện kinh dị của mình. Ở đây kết quả giữa ảo và thực, giữa có và không, giữa những điều tưởng tượng và những điều nhìn thấy đã mờ đi trong giác quan người đọc. Cái duy nhất còn lại là một ngòi bút ngôn từ phong phú, một ngòi bút miêu tả phong phú và một giọng văn đa giọng điệu đã tạo nên một hiệu quả đặc sắc đến không ngờ. Đúng như lời nhận xét của Vũ Ngọc Phan: “với những truyện ghê sợ, ông đã chứng tỏ là một tiểu thuyết gia có biệt tài”.

3.2.2 Thủ pháp “truyện kỳ hóa” văn xuôi hiện đại

Là một nhà văn lãng mạn với khao khát tìm đến một không gian riêng để thoát ly hiện thực, Thế Lữ đã tìm đến với thế giới kinh dị để đi sâu khai thác các yếu tố bí hiểm, rùng rợn nhằm thỏa mãn trí tưởng tượng. Chính vì vậy, trong truyện kinh dị của Thế Lữ luôn có yếu tố ly kỳ, huyền bí. Sỡ dĩ có được điều này là do nhà văn dùng thủ pháp *phỏng truyện truyền kỳ* để xây dựng một cốt truyện hiện đại trên cơ sở khai thác các yếu tố rùng rợn, để cất nghĩa và lý giải những hiện tượng thần bí hoang đường, yêu ma, hồ quỷ mà dòng truyện truyền kỳ đã đề cập.

3.2.3 Lối hành văn độc đáo

Trong thế giới kinh dị Thế Lữ sử dụng lối văn đa dạng: miêu tả, trần thuật, đối thoại, thư từ... Bằng trí tưởng tượng và khả năng quan sát tuyệt vời Thế Lữ đã viết nên những trang tả cảnh, tả sự vật, tả tâm trạng hấp dẫn và gây ấn tượng. Ở đây tác giả đã sử dụng tương quan giữa lời văn kể và lời tả góp phần dựng nên không khí rùng rợn, ly kỳ.

Với lối văn đa dạng, cách hành văn chặt chẽ, có sự kết hợp giữa lời văn miêu tả, đối thoại, thư từ, trần thuật... Thế Lữ đã tạo ấn tượng sâu sắc đối với người đọc.

Tóm lại, với cách tổ chức văn bản trần thuật kết hợp lối kể chuyện ma quái đặc sắc, Thế Lữ đã thành công trong việc xây dựng thế giới kinh dị. Bằng những mô típ mở đầu - kết thúc cùng với cách đặt tên tiêu đề truyện, lối hành văn, giọng điệu kể chuyện độc đáo, Thế Lữ đã thể hiện sự tài hoa của mình ở lĩnh vực văn xuôi nghệ thuật.

KẾT LUẬN

Thế Lữ là một trong số những nghệ sĩ chuyên nghiệp đã dành toàn bộ cuộc đời mình cho văn học và nghệ thuật. Ngoài vị trí “mở đường” cho phong trào Thơ mới, Thế Lữ còn là “một tiểu thuyết gia có biệt tài”, “một văn gia đặc sắc” ở loại hình văn xuôi nghệ thuật. Thế Lữ là một trong những nhà văn đầu tiên góp phần lớn hiện đại hoá truyện truyền kỳ, mở đầu truyện kinh dị Việt Nam.

Mặc dù Thế Lữ đã đến với thế giới kinh dị để tìm kiếm những cảm giác mới lạ, giật gân nhằm thỏa mãn trí tưởng tượng của mình. Nhưng chính ở địa hạt này Thế Lữ đã có được những truyện kinh dị xuất sắc về nội dung và hình thức nghệ thuật.

Với đề tài nghiên cứu “*Nghệ thuật truyện kinh dị của Thế Lữ*”, chúng tôi đã đi sâu vào phân tích những nét độc đáo về nghệ thuật trần thuật, với chủ tâm đưa người đọc vào một thế giới đầy bí ẩn, rồi dùng phương pháp tư duy logic, suy luận khoa học vào giải thích những điều huyền bí nhưng có nguồn gốc xã hội nhân sinh. Đây cũng là tôn chỉ của Tự lực văn đoàn: “*Dem phương pháp khoa học Thái Tây ứng dụng vào văn chương An Nam*”. Chính vì vậy trong những truyện kinh dị của mình, Thế Lữ đã cố tình tạo ra một không khí rờn rợn ly kỳ đầy bí ẩn nhưng cuối cùng người đọc chẳng thấy có thần linh ma quỷ nào cả, mà chẳng qua là những mưu mô xảo kế của người đời, hay do trí tưởng tượng bệnh hoạn hoặc bị ám ảnh tạo nên. Cách giải thích hợp lý trong truyện là rất khó, nếu không sẽ khiêng cưỡng, gò ép, giả tạo. Nhưng bằng tài năng và ngòi bút điêu luyện của mình, Thế Lữ đã rất thành công với cách giải thích này trong những truyện kinh dị. Phải là một người có tài, có tư duy logic, ông mới làm được như vậy.

Ở loại truyện kinh dị, Thế Lữ đã tỏ ra một “văn gia” vô cùng tài hoa trong việc sử dụng ngôn ngữ với những câu văn tinh vi rền giũa, cú pháp chặt chẽ, mạch nghĩa sáng tỏ, lối văn gọn gàng, thanh thoát, trí tưởng tượng và khiêu liên tưởng phong phú. Kết hợp giọng điệu trần thuật, lối kể chuyện độc đáo, tình huống truyện giàu kịch tính, khắc họa những diễn biến tâm lý thâm kín trong đáy sâu tâm hồn của nhân vật. Và đây cũng chính là nguyên nhân truyện kinh dị luôn để lại những ấn tượng trong lòng người đọc.

Qua đề tài này chúng tôi mong muốn đem lại một cái nhìn tổng quát những đặc sắc về nghệ thuật của Thế Lữ ở lĩnh vực văn xuôi nghệ thuật, một thế giới nghệ thuật độc đáo, một phong cách rất riêng của Thế Lữ. Đồng thời khẳng định thêm rằng với truyện kinh dị Thế Lữ đã đóng góp đáng kể cho nền văn xuôi nghệ thuật nước nhà. Xứng đáng được coi là “người mở đường đi tiên phong”, người “khởi điểm của những khởi điểm”.

Với những đóng góp đáng kể, có giá trị to lớn của một nghệ sĩ tài năng bậc thầy được coi là “người mở đường, đi tiên phong”, “tiêu thuyết gia có biệt tài”. Việc tìm hiểu và khám phá những cái hay, cái độc đáo trong nghệ thuật viết truyện kinh dị của Thế Lữ còn là những điều bí ẩn. Song càng khám phá càng tìm hiểu chúng ta càng cảm thấy những điều lý thú mới mẻ và bất ngờ từ những truyện này mang lại.

Bằng sáng tác văn chương nổi bật và bằng những hoạt động văn hoá nghệ thuật khác báo chí, kịch bản, sân khấu... Thế Lữ đã có vị trí quan trọng trong tiến trình văn học nghệ thuật Việt Nam.